

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

In omnibus sumentes scutum fidei. Ephes. 6. Hoc Evangelicæ fidei scutum
est, quod
sit Christus verax. Sic est porrò sumendum in omnibus hoc scutum fidei,
ut nisi sumas in omnibus, jam non sit ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

mino comparavit, ubi probantur homines, sic pergit, *Si lauderis ab adulantibus & assentantibus, & annueris eis veluti emens oleum, non secum portans, sicut quinquaginta Virgines insipientes, erit caminus fractura tua, etiam os laudantium te.*

Sic & sanctus Hieronymus, aut ut alii volunt, sanctus Paulinus ad Celantium, *Adulatorum assentationes velut quasdam pestes anima fuge. Nihil est quod tam facile corrumpat mentes hominum, nihil quod tam dulci & molli vulnere animam figat. Vade & quidam Sapiens ait: Verba adulatorum mollia, feriunt autem interiora ventris, in multo, isto maxime tempore, regnat hoc vitium, quod quo est gravissimum, humilitatis ac benevolentia loco ducitur: Eo fit ut qui adulari nescit, aut invidius aut superbus putetur.*

Sanctus autem Gregorius de locustis illis agens quæ totam Ægypti herbam ac fructus devorant, *Quid per significationem, locusta portendant, inquit, quæ plusquam cetera minima quæque animantia humani frugibus nocent, nisi linguas adulantium quæ terrenorum hominum mentes, si quando bona aliqua proferre prospiciunt, hæc immoderatus laudando, corrumpunt. Fructus quippe Ægyptiorum est operatio Cenodoxorum, quam locusta exterminant dum adulantes lingua ad appetendam laudem transitorias, eorum operantur inclinant.*

Quam in rem aptè Divus Chrysologus dum expendit quod narratur in Evangelio de Dæmone Christum credente, adorante & prædicante: *Credidit infelix, ut Eum quem tentatione vincere, quem muneribus nequivit inflectere, possit adulatione pulsare; Quasi hoc genus tentationis esset hominibus longè perniciosius quam quodlibet aliud: Uade & Dominus nunquam sibi obloquentes & detrahentes tam acerbè repressit quam sibi adulantes.*

O quam propterea Sapienter Rex ille Polo-

AD HÆC EADEM EVANGELII VERBA.

Magister, scimus quia verax es, & viam Dei in veritate doces.

VERITAS PRACTICA.

In omnibus fumentes scutum fidei. Eph. 6.

Hoc Evangelicæ fidei scutum est, quod sit Christus verax.

Sic est porro fumendum in omnibus

niæ Ladislaus sibi adulantem impacto excepit colapho, nec dubitavit illico factum mirantibus respondere, *Percutionem me repercutio. Quam obrem nec adulari cuiquam velis, nec quemquam tibi. Nolles quippe adulari ne tibi hoc in fame nomen adulatoris contrahas, aut ne sis aliis causa perditionis: At nonne perinde putas ad infamiam, si adulatorem libenter audis, ac si tu ipse molliter adulatorem agis? Nonne & tibi ex æquo cavendum est ne salutis tuæ quidquam oppositum recipias, ac ne alienæ quidquam opponas? Sic te ad utrumque simul suo sanctus Apostolus exemplo instruit: Ita loquimur non quasi hominibus placentes, sed Deo qui probat corda nostra. Neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis, sicut scitis; neque in occasione avaritia, Deus testis est: nec quærentes ab hominibus gloriam, neque a vobis, neque ab aliis.*

Sic propterea forte commodius videtur formanda Veritas, quæ ratione jam dicta facile declarari possit.

Si laetare quemquam nolles, nec à quoquam laetari velis.

Conformia & illa sunt quæ habentur in 1. parte, Feria 4. Hebdom. 2. in Adventu. Et in 4. parte, Feria 2. Hebdom. 15. post Pentecosten.

Ad laudes nostras tremere potius convenit quam exultare. Humana de nobis iudicia sic sunt humana audienda, ut non humanitus audiantur.

Id est, non illo exultanti animo quo solent homines assentationes suas excipere.

hoc scutum fidei, ut nisi sumas in omnibus, jam non sit scutum fidei.

RATIO postrema partu qua ceteras omnes includit. hæc est. quod Christus verax non credatur, neq; sit scutum fidei, nisi verax credatur in omnibus suis dictis.

Sed nisi hoc sciatum sumas in omnibus, non credes Christum veracem in omnibus suis dictis.

Ergo sic à te sumendum est in omnibus ut non sit aliter tibi scutum fidei: Quod certè non est segnitèr expendendum.

I. PUNCTUM.

PRÆMITTENDUM est quod sanctus ait Gregorius de amicis beati Job, & in eorū persona de quibusvis hæreticis, & perverſis hominibus; *Sæpe, inquit, contingit ut Iusti & iniusti habeant verba similia, sed tamen semper cor longè dissimile: & ex quibus dictis Dominus ab iniustus offenditur, in eisdem quoque à Iustis placatur.* Quod declarat exemplo Regis Ezechia & Pharizæi qui paribus pene verbis sua bona commendant opera, sed quantum Ille probatur, tantum iste improbatur, Tum verò pergit sanctus Doctor: *Solent Hæretici errorum suorum dictis verba aliqua permiscere, & amici beati Job quamvis in reprehensione eius omnimodo fallantur, possunt tamen & quædam vera dicere, quæ ex illius assiduitate didicerunt, quorum dicta si omnia refutanda essent; Eliphaz sententiam Paulus Apostolus minimè protulisset dicens, Apprehendam Sapientes in astutia eorum. Quia igitur & ea quæ recta dicunt, contra beatum Job rectè non dicunt, nos in eorum dictis, & calcemus vitium indiscretionis, & discutiamus vires rectitudinis.*

Sic planè sentiendum est de hoc Pharizæorum dicto quo Christum Dominū conveniunt: *Ut capiant eum in sermone, ut agister, scimus quia verax es & viam Dei in Veritate doces.* Quid perverſius quam quod intendunt? Sed quid rectius quam quod dicunt? Quid verius quam quod Dominus sit verax Magister & viam Dei in Veritate doceat? Quid aptius & convenientius quam ut dictum hoc frequenter celebremus? Hoc enim scutum illud est fidei de quo Apostolus ad Ephesios, *In omnibus sumentes firmum fidei in quo possit omnia tela nequissimi ignea extinguere, seu repellere:* Nempe sicut scuto tela hostium repelluntur, sic ista Veritate proposita, quod sit Christus verax, & non nisi vera doceat, quidquid hostes nostri sive interni, sive visibiles sive invisibiles contra Evangelij autoritatem, seu contra sinceram Evangelicam omnium Veritatū fidem obicerent, retunditur & refringitur. *Scuto circumdabit te Veritas eius, non timebis à timore nocturno, à sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris, ab incursu & Damno meri-*

diano. Cadens à latere tuo mille: & decem millia à dextra tua.

Sed diligenter observandum quod in paucis illis verbis Apostolus hanc universalem vocem, *omnia*, bis repetit, ut profectò intelligamus quod jam nobis accuratè discutendum est, non aliter esse posse scutum fidei nisi sic in omnibus & contra tela omnia constanter illud scutum sumamus. Nam quæ nobis hodie proponitur ratio cur sit tale scutum fidei, hæc omnino convincit, sic esse sumendum illud in omnibus ut nisi sumas in omnibus, jam non sit tibi scutum fidei. Quænam porro est ista ratio? Quid est quod facit scutum fidei? Quod est quo repelluntur omnia contra Evangelicas Veritates proposita? Nempe hoc unum quod Christus verax est & ita verax in dicendo, ut in omnibus suis dictis ex æquo & perinde verax credatur, sicque viam Dei in veritate docuerit ut aliter docere potius non potuerit quam in veritate. Nota illud non potuerit, Nam in eo tota est sicuti fabrica, tota vis eius & virtus ad repellenda omnia. Ne quidem de potentia sua Christus absoluta poterat aliter quam verum dicere, noluisse certè mentiri licet potuisset, nam omne mendacium cum sit peccatum, tam Christo repugnabat quàm erat Deus quàm erat sanctus, quam erat intellectu & voluntate conformis legi æternæ suæ, cui peccatum omne contrahitur.

Adde quod cum venisset in terras viam Dei edocurus, si non eam in veritate docuisset, nonne ipse sibi oppositus ex adverso fuisset? Nonne ipse prævaricator extitisset & edificans quod destruxerat, & quod ædificarat destruens? Quæ à Christo Domino tam aliena sunt omnia quam sunt discrepantes à luce tenebræ, quam disjunctum est à rectitudine perverſitas, & à virtute vitium. Quamobrem ad formandum fidei scutum, non parum id certè esset quod licet aliud quam verum posset Christus dicere, non tamen vellet, neque de facto ut vocat, id unquam diceret. At longè tamen est amplius ad illud formandum scutum, quod tamen vellet falsum dicere, non tamen posset, sicut enim hæretet semper animus nollet in Christi dictis si posset Christus aliud quam verum dicere, an sua esset potestate tum usus, nihilque certi & fixi haberet quod crederet? sic planè quando intelligis non omnino id posse fieri, tunc quidquid dixerit, ratum fixumque sit necesse est: nec ullus plane relinquitur ambigendi & nutandi locus, unde ipse dicebat Dominus, *Calum non sit esse fir-*

num ac statum quam sua essent verba. Sic fuscum Divo Thoma Theologi, Vide in 2, parte, Feria 4. H. bd. 4. post Pascha.

Hoc est itaque scutum quod vocat Sapiens, *Inexpugnabile, & agnitum*. Quid enim æquius quam sic sentire de Christo quod mentiri nolit & non possit? Non est enim infirmitatis hæc impotentia, sed virtutis & sanctitatis; Pavendum verò quod idem ait Sapiens, hoc scutum à Domino contra insensatos aliquando sumendum, nam hoc eos uno iudicabit, quòd sit eis vera locutus. Hoc uno velut scuto quòdquid peccator excusat in peccatis repelletur: *Sermo quem locutus sum vobis, ille iudicabit eum in novissimo die*. O verè insensatum qui nullo ad hæc fidelitatis sensu moveatur!

II. PUNCTUM.

SED nisi hoc scutum sumas in omnibus, non credes Christum esse veracem in omnibus suis dictis.

Dicendum paulò expressius quid sit scutum fidei sumere; tum quid sumere in omnibus, atque ita evidentiùs patebit propositio. Scutum fidei tunc propriè sumimus quando incurrenti contra fidem tentationi resistimus, vel rejiciendo simpliciter quod contra occurrit, vel invocando divinum auxilium ne succumbamus; vel exercendo actum fidei oppositum in illa materia circa quam versatur tentatio; sive in fiat solum mente, vel ore simul proferendo verbum aliquod quo fidem Orthodoxam profiteamur. *Credo Domine, adjuva inerculitatem meam. Credo Deum trinum & unum. Credo esse filium Dei. Credo Ecclesiam sanctam*. Sic fide velut scuto tela hostium repellimus, sic monemur illis resistere fortis in fide.

Quid sit autem, scutum fidei sumere in omnibus, sic melius intelligetur si observes duo esse præcipua credendorum genera, speculativum & practicum. Speculativi exempla sunt quæcumque in symbolo Apostolorum continentur. Practici vero generis sunt illæ Beatitudines & alia similes Evangelicæ Veritates quæ mundanis repugnant dictis, & humanis contradicunt affectibus: ac proinde crebrius circa hoc genus fidei tentamur, sollicitamur in oppositum, persuademur contra, & cò facillimè trahimur unde nos fides retraheret si scutum eius sumeremus. Hoc est itaque quod dicitur scutum esse sumendum in omnibus, nempe in istis practiciis æquè ac spe-

culativis: nempe in rejiciendis tam fideliter & constanter omnibus quæ contra fidem de beatis pauperibus spiritu, & de miseris mundi divitiibus sentientur: quæ si adversus prima illa Mystèria de sanctissima Trinitate, & divino Verbo incarnato suggererentur. Non enim minus de fide est beatos esse pauperes, & lugentes, & qui patiuntur propter Justitiam, quàm Deum esse unum & trinum. Nec minus de illis practiciis verè debemus dicere: *Magister, scimus quia veraces, & viam Dei in veritate doces*, quàm de istis speculativis quæ docuit; minus tamen illa credimus, ac ne vix credimus, quia ut dictum est, non tantum Intellectui sed & voluntati repugnant quæ depravata per affectus naturales, depravat dicta Domini, & ita interpretatur ut sibi potius Evangelium & Christum, quàm se Christo loquenti subiciat. *Loquor vobis, & non creditis*.

Ican. 10.

Quid porro inde sequitur nisi quod habet Propositio, nisi hoc scutum sumas in his omnibus practiciis, perinde ac in aliis speculativis, non credes Christum esse veracem in omnibus suis dictis. Nam primò, nisi quando resistendum est oppositis motibus, sumas scutum & resistas viriliter, defectus fidei est, vel certè talis est languor & debilitas fidei ut te pari geras modo acti prorsus non crederes, ac si nihil Christus de divitiis & de paupertate dixisset, vel perinde ac si de Evangelio circa hæc bona vel mala mundi nihil audivisses. Quid enim ultra posses quàm te, ut soles quotidie, miserum in miseris tuis inclamare, & beatos illos esse quibus abundant omnia? Nonne hoc est non credere beatos esse pauperes & lugentes? Nonne hoc est quod ait Apostolus de mundanis *qui repellentes bonam Conscientiam circa fidem naufraga verunt*? Et quod affirmat Alius, *fidem sine operibus mortuam*. Nam hæc sunt vera opera quibus vera vivit fides, quando de temporalibus hujus mundi bonis & malis, sentimus ex Evangelij sensu & divinæ ductu gratiæ, non autè ex humano affectu.

1. Tim 1.

Iac. 2.

Quod si hæc autem non credas, quomodo veracem Christum in omnibus credes, cum hæc illa tam expressè ponuntur quam alia? Nec dicas te quidem credere, sed bono sensu, sed sensu accommodato ad communem vivendi modum, & quo illa solet mundus interpretari. Nam hoc est ludere, hoc est joculari, hoc est blasphemare, quasi tu Christum interpretari velis ex mundano sensu qui totus illi est oppositus, & contra quem totus est Christus! Nonne sic errant in speculativis hæretici cū tuo modo & sensu Scriptu-

ras

as interpretari volunt? Si S. bellianum, si Arianum, si Manichæum, si Calvinistam urges ex sacris Codicibus, & inquiras ab illis an credant Scripturis, an credant Christo loquenti? Respondebunt omnes se credere, sed quo interpretantur sensu: qui cum sit ab orthodoxo & vero sensu alienus, quidquid dicant, dici non debent credere. Sic planè de practicis sentiendum, si quæ Christus dixit tuo tantum velis modo credere, non quo debent intelligi, plane non credis, aut quidquid credas, *inane est & vana fides tua.*

Quod si etiam objicias non tam defectu fidei accidere quod contra practicas Veritates sentias, sed potius ex concupiscentia non repressa qua moveris in oppositos illis motus & sensus: Id ita quidem fieri potest, sed cum contra hanc concupiscentiam tunc esset fide agendum, tunc esset sumendum securum, & resistendum, & pugnandum & vincendum: profecto si clypeum abijcis, si non pugnas, si non resistis, defectus aut languor est fidei: nam in speculativis non sic molliter cederes. Etiam si tibi mollia vel comoda præsentarentur, aut dura denuntiarentur, vellesne aliter de Deo trino, vel de Christo sentiri quam sentiendum est? Vellesne pro quibusdam oblatiis rei domesticæ commodis vel incommodis hanc fidem abijcere quod Christus est Dei filius, sicut ut fidem hanc abijcis, quod sunt beati pauperes? Nolles plane nolles, sed quamobrem nolles nisi quia magis unum credis quam aliud?

Atque etiam ut clarius videas te neque hoc aliud credere: Dic cur luges in paupertate, cur gaudes in divitiis? Nonne quia malum putas paupertatem & bonum credis esse divitias? At quid directius contra Christi dictum? Et cum simul credas te rationabiliter dolere quod doles, nec te putes in tuo falli sensu, quasi extra omnem controversiam & prorsus indubitatum sit paupertatem esse malum, & lugendum malum, quid inde sequitur nisi veracem non esse Christum qui oppositum docuit? Duo enim tam diversa & repugnantia non possunt simul stare. Si verum est ut verum putas quod sentis de mundi bonis ac malis, prorsus id falsum est quod Christus contra sentis, unde & dicebat, *Qui non est mecum contra me est, qui non colligit mecum, dispergit.* Vide in l. p. in die Natalis Domini.

Et in 2, Dominica 3, in Quadragesima,

III. PUNCTUM

QVOD est igitur securum fidei, sic est sumendum in omnibus ut nisi sumas in omnibus, jam non sit securum fidei. Nam cum in hoc uno Christianæ fidei securum vel maxime concipiatur consistere, quod sit Christus verax in omnibus suis dictis; hinc fit, ut si quid non credas quod Christus dixit, non illum credes veracem; ac proinde jam non erit hoc securum fidei. Si quid sit autem in quo fidei sumendum esset securum, & non sumas, propterea tantum non sumes quia non credes quod dixit Christus; quod manifestè apparet in illis practicis Veritatibus quas non minus Christus revelavit quam illas quæ speculativæ dicuntur; & tamen ita minus creduntur, ut vix omnino credantur. Quomodo igitur verax erit Christus, aut quomodo securum subsistet fidei si Christus non sit verax, in qua una veracitate præsertim hoc est securum constitutum, ut expressè Apostolus; *Est autem Deus verax, omnis autem homo mendax, sicut scriptum est, ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaveris.* Id est, tandem oculus serius apparebis esse verax non obstantibus contra oppositis hominum quibuscumque mendaciis.

Neque verò tantum in istis practicis hæc securi perit ratio, sed inde ad qualibet alia sic derivatur damnatum & perniciosum, ut nihil fide divina credatur sed opinione tantum vel scientia, vel humana duntaxat autoritate vel gratia, quia fides virgo est in corrupta, quæ si vel uno defectu articuli corrumpatur, jam non est virgo, jam non est fides Christiana, jam non est fides. Sicut si que Conclusio teneretur sine illo medio quo demonstratur, non haberetur eius scientia sed opinio tantum inquit Divus Thomas, *sic in divinis si quid videtur credere sine medio vel motivo quod formale vocatur credendi, non est fides divina, non est vera fides sed adumbrata;* perit autem tale motivum credendi quando uni negatur assensus articulo qui extrahi motivo credendus erat. Nam si quid crederes propter Christum loquentem, cur non omne quod loquitur? aut si quid Christo loquenti non credis, quomodo dices te illi credere in aliis propter ipsum loquentem? *quis offendas in vano, factus est omnium reus.* Hinc fortè Christus agebat: *Verumtamen filius hominis veniens, putas inveniet fidem in terra?* Quam enim pauci sunt qui securum fidei sumant in omnibus, tam pauci omnino sunt qui habeant fidem. Unde & merito suos monebat Apostolus: *Postmodum sustenta-*

Lut. 11.

Rom. 1.

2. 1. 10.

2. 2. 1. 1. 1.

1. 1. 1.

Matth. 2.

Lut. 11.

1. 1. 1.

Lut. 11.

1. Cor. 14.

se festu in fide, ipsi vos probato, si nempe in ad-
veritis vos beatos creditis sicut Christus Do-
minus docuit; hæc est veræ probatio fidei,
hoc est revera Christo credere, in quo exultabit,
ait sanctus Petrus, *medicum nunc si oportet cen-
tristari in variis tentationibus, ut probatio vestra
fidei multo pretiosior auro quod per ignem probatur,
inveniat in laude & gloriam & honorem, & quæ
plura prosequitur in commendatione talis fidei,
quæ cum baptismo suscipitur, nec per ullum
peccatum amittitur, præter istud infidelitatis quo
præsertim in practis abicitur clypeus; ubi pu-
gnandum esset resistendum usque ad sanguinem
adversus peccatum repugnantes.*

*Ibi abicitus est clypeus forium, clypeus Saul
quasi non esset unicus oleo! sic deplorari posset
cum Davide miserandus pene omnium casus,
Qui nomen habens quod vivant, & mortui sunt:
nomen Christiani, nomen vitæ habent, & mor-
tui sunt, habentes tantum nomen, & vim nomi-
nis cum deposito fidei scuto deponentes. Hi
apud Isaiam, *Filij mendaces, filij nolentes audire
legem Dei.* Quasi diceret, nolunt audire quod
tenentur facere; tum vero se quasi nescientes &
ignari se excusant; sed mentiuntur, quia nolle
audire quod facias, perinde omnino est ac nolle
facere. Mentuntur præterea cum se Dei esse sin-
gunt cujus legem abiciunt. Mentuntur denique
toto vitæ suæ tempore si probè sciant quid fa-
ciant, nec faciant. Mendacium est operis quod
non minus est vitium quam ipsum oris menda-
cium; quid est enim cur oris mendacium sit vi-
tiosum, nisi quia contra mentem loquela est quæ
audientes decipit & vitam offendit civilem, seu
fidem pervertit humanam & publicam, quod
abominabile dicitur apud Deum & homines. At
verò mendacium operis nonne & contra men-
tem operantis committitur. Id est, contra con-
scientiam, contra id quod probè scit aut scire
potest si velit, ut hic supponimus. Nonne & vi-
dentes decipit qui bona fide factum putant quod
mendax, ficta & fucata facit. Nonne postremo
Divinam ipsam pessundat fidem cum illam bo-
nis evacuat operibus, & cum ex credendis, credat
quæ velit, & quæ nolit repudiet: *Parus illius cum
hypocritis & infidelibus. Foris canes & venesici &
impudici. Et omnia qui an. at & facit mendaciæ.**

Vide supra in hac 4. parte, Feria 2. Hebd, 15.
ubi hæc Veritas declaratur.

Nisi diligenter advertas, ore facta
Confessio, factis à te ne-
gatur,

Dic ergo nobis, quid tibi videtur? Li-
cet censum dare Cesari,
an non?

De adeundo direttore conscientie in dubiis
omnibus, vide in 1. parte, tota Hebd, 3. post
Epiphaniam

De adhibenda etiam in difficultatibus oratio-
ne & de consulendo Deo, videri possunt in 2.
parte, sequentes duæ Veritates:

Erranti in dubiis & non oranti, nulla
est erroris excusatio.

Feria 6. post Octavam Ascensionis Domini.

Qui cum affectu incompositio Deum
consultit, non Deam sed Deo
consultit,

Non à Deo consilium petere, sed Deo
dare velle videtur.

Feria 4. Pentecostes.

Cognita autem Iesus nequitia eo-
rum, ait; Quid me tenta-
tis hypocritæ?

Numquam illustris se manifestat Chri-
stus, quam dum animæ peccatricis il-
lustrat conscientiam, & peccatum,
latens ipsi manifestat.

In 3. parte, Feria 4. Hebd, 11.

Humana consilia eò sæpe pejora,
quò meliora.

In 3. parte, Feria 5. Hebd, 14.

Si cum nostris vitiis nostræ virtutes
comparentur, plus inhonoratur
Dominus nostris vitiis quàm
virtutibus honoretur.

In hac 4. parte, Sabbato Hebd, 19.

Sæpe quod petis à Deo justius, hoc est
quod petis injustius.

Nempe in modo petendi rem alioquin bonam
& justè petendam, sed quando petitur dari non
servatis servandis, tunc injustè petitur, & ten-
tari dicitur Christus qui nec salutem cuique tri-
buit sine mediis ordinatis.

In 3. parte, Sabbato Hebdom. 7. cui conformis
& ista est:

Si ordinatis ad salutem mediis non uteris,
Natiatore Christo abuteris.

In 2. parte, Sabbato post Cineres,

Offendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denarium. Et ait illis Iesus: Cuius est imago hac & superscriptio? Dicunt ei; Caesaris.

Ad hac verba, triplex genus Veritatum occurrit, pro triplici perfectionis via seu vita. Primum quidem in via purgativa.

VERITAS PRACTICA.

Ad peccatricis animæ resipiscenciam, multum valet hæc quaestio: Cuius est imago hac?

RATIO EST, Quia multum valet ad peccatricis animæ resipiscenciam, si cum Divina gratia incipiat de peccato confundi & erubescere. Sed ad illam confusionem & erubescenciam multum valet hæc anima peccatrici proposita quaestio: Cuius est hæc imago?

Ergo & multum valet ad resipiscenciam, ac proinde nobis hodie proponenda in hunc finem.

I. PUNCTUM.

QUOD universum Apostolus de Christi Domini primo in terras adventu, ait venisse Dominum ut peccatores salvos faciat, hoc ad singulas eius actiones & verba referri potest, in quibus hoc unum egit quod primum loquutus est: Resipiscite, convertimini, Pœnitentiam agite. *Appropinquavit enim regnum colorum.* Quo tamen sine pœnitentia nemo perveniat. Vide supra in hæc parte, Dominica 18. Nec dubium quin eò tenderet in toto illo congressu quem habuit cum Pharizæis, & alius quocumque ad se pretextu conyentibus quos sive acriter appeller hypocritas, sive blandius ab eis querat cujusnam sit imago expressa in illo numismate census seu denario qui tunc exigebatur persolvendus: sic eos sapienter revocabat ad suam agnosendam perfidiam, ad salubrem inde confusionem hauriendam, & ad ipsam demique formandam ex animo resipiscenciam.

Quotinam quam tam & necessaria est hæc tan-

dem aliquando post tot annos in peccato exacto, bene formata resipiscencia, tam probe intelligeremus quantum ex his Christi Domini verbis bene formari possit! Hoc est quod modo meditemur, quod intendamus, quod enitamus Divina favente gratia.

Fundamentum & totius robur discursus in hoc præfatum est positum, ut bene semel confundi discamus & erubescere. Sicut enim hoc Deus præcipue queritur de peccatoribus quod erubescere nesciant, sic ubi hoc semel didicerint, querelæ desinent, quia ipsi sua peccata peccatores deserent. Est verò triplex confusio multum inter se discrepans, nam mala quædam est, quædam indifferens, & quædam bona & optima. Quod aperte Sapiens monuit: *Est confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam.* Confusio quæ adducit peccatum mala profectio est, & tunc esse agnoscitur quando vel erubescimus bene agere vel peccatum confiteri. De quo genere confusionis Idem Sapiens proxime dixerat: *Pro anima tua ne confundaris dicere verum.* Confusio indifferens est naturalis ille motus quo quis in flagranti deprehensus scelere, dolet & confunditur se deprehensum, se convictum, se condemnatum. *Quomodo confunditur fur quando deprehenditur, sic confusi sunt domus Israel, ipsi & reges eorum, principes & sacerdotes, & propheta eorum, dicentes ligno, Pater meus es tu: & lapidi, tu me genuisti.* Dicitur portò indifferens quia nec bona ex se, nec mala est moraliter, sed ad utrumque idonea prout bene vel male procedet ulterius. Nam sunt qui desperent propterea, seque funditus perdant: sunt verò etiam qui à suis emergant iude vitis.

Et tunc bona esse incipit confusio quando iuvante gratia se peccator agnoscit coram Deo, sive pudet peccati, cuius ignotam ante gravitatem nunc percipit, horret, execratur. *Deum meum confundor & erubescere loquar faciem meam ad te, quoniam iniquitates nostras multiplicatae sunt super caput nostrum:* Et quæ plura prosequitur plus ille sacerdos Esdras: quæ quidem confusio quamdiu peccati odium habet, semper bona est sed tantò est melior quanto illud odium est purius, propter Deum offensum: non propter damnâ, non propter dedecus, non propter pœnam, licet, ut dixi, bonam sit ex his etiam, confundi & odisse peccatum, sed, multò melius propter offensam Dei, quæ tantò gravius malum est ceteris omnibus, quanto major est Deus homine. *Recordabimini viarum vestrarum pessimarum, sicut dicitur quoque*